

## דף יב.

עין משפט א.

או"ח סימן שסג סעיף כה

כה. לד. מבוי שאין ברחבו ג' טפחים<sup>ה</sup>, אינו צריך שום תיקון, שהוא כסתום. וי"א דכל שאין בו ד' טפחים אינו צריך שום תיקון.

עין משפט ב.

או"ח סימן שסג סעיף ב

ב. חצר שנפרץ<sup>ו</sup> במילואו עד עשר אמות<sup>ז</sup>, נותר בפס רחב ארבעה טפחים שמעמידו מצד אחד במקום הפרוץ, ואם ירצה לתקנו בשני צדי הפרצה, מספיק בשני פסין ברוחב כל שהוא.

ג. אם נשתייר בפרצה של הכותל הרביעי בנוי כשיעור ארבעה טפחים רחב במקום אחד<sup>ח</sup>, ובגובה עשרה טפחים, או נשתייר משני צדדים טפח<sup>ט</sup> מכאן וטפח מכאן א"צ תיקון. ואפי' אין בפרצה ד' טפחים אם היא במלואו<sup>י</sup> צריכה תיקון זה<sup>כ</sup>.  
ואם הפרצה יותר מעשר אמות אפי' אינה במלואו צריך לתקנה דוקא בצורת הפתח.

עין משפט ג.

או"ח סימן שנה סעיף ב ג

ג. בית הכסא שעל פני המים מותר ע"י מחיצה תלויה<sup>ל</sup> העשויה

- ה. אפי' שבתוכו רחב הרבה, והמחבר ס"ל העיקר כדעה ראשונה לחומרא.
- ו. למקום האסור לה, ובמילואו היינו כל הכותל.
- ז. ועשר אמות בכלל, ואף דבעלמא קיי"ל דאם נפרץ הכותל עשר אמות נחשב לצורת הפתח, כאן שנפרץ כל הכותל לא נוכל להחשיבו כצורת הפתח. מ"ב אות ו'.
- ח. היינו בראש הכותל.
- ט. לאו דוקא ואפי' משהו, מ"ב אות ח'. ובפחות מעשרה טפחים אין עליו שם מחיצה כלל.
- י. לאו דוקא במלואו, ואפי' נשתייר מהכותל שנים או ג' טפחים, כל שהוא מיעוט לגבי הפרוץ צריך תיקון, אבל אם בעומד מרובה על הפרוץ קיי"ל רובו ככולו והוי כסתום, מ"ב אות י'.
- כ. אם לא שיש בה פחות מג' טפחים, דאז הוי כלבוד. מ"ב אות י"א.
- ל. של עשרה אף שאינה מגיעה למים.

להתיר <sup>מ</sup>, אבל העשויה לצניעות לא מהני.

ואם עשה קרש או קנה שנופלת עליו <sup>א</sup> קודם שיפול למים מותר דהוי כוחו בכרמלית ומותר. ואם נשבר דף זה בשבת מותר גם בלעדיו משום כבוד הבריות.

עין משפט ד. או"ח סימן שנו סעיף ב.

ב. חצר שנפרצה ולשון ים עובר על הפרצה, אם אינו במלואו <sup>ו</sup>, ואין בפרצה יותר מעשרה אמות מותר למלאות <sup>ע</sup> ממנו ולהכניס לבית.

נפרצה במלואה או שיש בפרצה יותר מעשר אמות, אם נשאר במקום שנפרץ ערימות גבוהים <sup>פ</sup> עשרה והמים מכסים אותם מותר למלאות ממנו בחצר, אבל אסור להכניס לבית אלא א"כ עשו מחיצה גבוה עשרה על המים <sup>צ</sup>, ואם לא נשארו שם ערימות <sup>ק</sup> אפי' מכוסים במים אסור למלאות גם בחצר <sup>ר</sup> עד שתהיה שם מחיצה.

## דף יב:

עין משפט ב. או"ח סימן שמו סעיף ב.

כו. כח. המבוי שניתר בקורה או בלחי דוקא באינו נמוך פחות מעשרה

- מ. כגון שעושה אותה מלמטה, אבל מחיצה מלמעלה היא לצניעות, מ"ב אות כ"ג.
  - נ. והם עשויים בפחות מג' טפחים סמוך לנקב דהוי לבוד והוי חורי רה"י, ואע"פ שנופל משם אח"כ למטה לכרמלית כוחו בכרמלית לא גזרו. מ"ב אות כ"ד.
  - ס. היינו שלא נפרצה כל החומה של החצר שלצד המים.
  - ע. אע"פ שהיא עמוקה עשרה ורחבה ד' א"צ מחיצות דדוקא אם נכנסת ויוצאת משני צדדים של החצר וקובעת רשות לעצמה לא כן לשון ים. מ"ב אות י'.
  - פ. והם הגדודים, דבזה נחשב כאילו המחיצות עדיין קיימות.
  - צ. והיינו שיעשה מחיצה עד שלא ישאר אלא עשר אמות פרוץ שהוא שיעור פתח, מ"ב אות י"ד.
  - ק. גבוהים עשרה.
  - ר. וה"ה לטלטל בחצר, כיון שהוא פרוץ יותר מעשר אמות למקום האסור.
- ואם לשון הים עמוק עשרה, שזה עושה מחיצה מותר לטלטל בחצר, אבל אסור למלאות ממנה כיון שאין מחיצה על גבה בינו לבין המים שבחוץ, מ"ב אות ט"ז.

טפחים <sup>ש</sup> מרווחים <sup>ת</sup>, גם לא יהיה רחבו יותר מעשר אמות מצומצמות <sup>א</sup>, ושיהיה ארכו לא פחות מארבע אמות <sup>ב</sup> מרווחות, אבל אם חסר אחד מכל אלו אין לו תקנה אלא בצורת הפתח <sup>ג</sup>, (או בפס ד' או ב' פסין של משהוא כל אחד משני הצדדים <sup>ד</sup>).

כו. כט. היה בגבה חלל המבוי <sup>ה</sup> יותר מכ' אמה מצומצמות, אינו ניתן בקורה <sup>ו</sup> אבל ניתן בלחי, ואם רוצה להכשירו בקורה צריך שיעשה בה ציור וכיור, שעל ידי כך כולם מסתכלין בה והוי היכר. ואם היה גבוה יותר מעשרים אמה ובנה בנין תחת הקורה כדי למעט מעשרים <sup>ז</sup>, די בבנין רחב טפח <sup>ח</sup> כרוחב הקורה <sup>ט</sup>.

לו. אם המבוי אינו גבוה עשרה טפחים, וחוקק בו להשלימו לעשרה, בזה צריך לחקוק ד' אמות <sup>י</sup> לתוך המבוי על פני כל רחבו <sup>כ</sup>.

- <sup>ש</sup>. עירובין ה', דנחשב כאילו אין לו מחיצות דאין מחיצה פחות מעשרה.
- <sup>ת</sup>. שהולכים לחומרא בכל מקום, ושיעור מרווחים הוא חצי אצבע לכל אמה, מ"ב אות פ"ט.
- <sup>א</sup>. ג"כ לחומרא, ואם הוא יותר מעשר אמות אין עליו שם פתח ולא מועיל לזה לחי או קורה, שם אות צ'.
- <sup>ב</sup>. דבפחות מד' אמות לא חשיב מבוי אלא חצר, וניתר ג"כ בפס ארבעה או בב' משהויין.
- <sup>ג</sup>. אבל הרבה אחרונים הסכימו דאם נמוך פחות מעשרה לא מועיל לו צורת הפתח. ועיין במ"ב אות צ"ג.
- <sup>ד</sup>. כך הוסיף המ"ב באות צ"ג ולא דוקא מש"כ המחבר צורת הפתח. ועיין בשער הציור.
- <sup>ה</sup>. אבל אם גובה חללו של המבוי עד הקורה אינו אלא עשרים אמה אע"פ שהקורה היא למעלה מעשרים כשרה. מ"ב אות צ"ד.
- <sup>ו</sup>. דקורה משום היכר, ולמעלה מכ', אין היכר דלא שולטת שם העין, אבל בלחי שהוא סמוך לקרקע ומספיק בגובה עשרה טפחים אין זה מזיק מה שהמבוי גבוה הרבה, מ"ב אות צ"ה.
- <sup>ז</sup>. ה"ה אם היה מוריד הקורה בתוך חלל המבוי על יתדות, מ"ב אות צ"ו.
- <sup>ח</sup>. וה"ה במילוי עפר רק שצריך ליזהר שלא יתמעט ע"י דריסת הרגלים מגבהו, מ"ב אות צ"ז.
- <sup>ט</sup>. דמותר להשתמש תחת טפח הקורה, וא"כ העומד שם רואה הקורה שהיא פחות מכ'. שם אות צ"ח.
- <sup>י</sup>. כיון שאין כאן דין מחיצה צריך לחקוק כשיעור אורך מבוי שהוא לפחות ארבע אמות.
- <sup>כ</sup>. ואם ישאר הפסק בין החקיקה לכתלים פחות מג"ט מהני מדין לבוד. מ"ב אות ק"א. ואם חקק פחות משיעור זה דינו כחצר והיתרו בפס ארבעה או בב' משהויין מכל צד.

כז. לא. אין מבוי נותר בלחי או בקורה עד שיהיו פתוחים לתוכו שני חצירות <sup>ל</sup> לפחות, ולכל חצר שני בתים <sup>מ</sup>. ושלא יהיה בכל פתח מאלו פחות מארבעה טפחים, ויהיו דיורים אוכלים בכל בית, שמקום הפתח גורם, ואפי' היה הבית אחד לאב, והשני לבן, אף שהבן מקבל משלחן אביו ואוכל בביתו נדונים כשנים. ואפי' צדו האחד של המבוי עכו"ם והשני ישראל מהני.

כח. לב. עוד צריך שיהיה המבוי ארכו יותר על רחבו <sup>נ</sup>, ואם חסר אחד מכל אלו, אינו נותר אלא בפס ארבעה או בשני פסים של מה שהוא כל אחד, או בצורת הפתח <sup>ס</sup>.

הגה: י"א דנוהגין היום לתקן כל המבואות <sup>ע</sup> בצורת הפתח, דכל המבואות שלנו יש להם דין חצירות <sup>פ</sup>. והמנהג במדינות אלו לתקן ע"י חבל הקשור לרחבו של המבוי, ודין חבל זה אינו כדין קורה שהרי אין לו רוחב טפח, ולא מועיל אלא מצד צורת הפתח. וע"כ יש ליזהר להעמיד תחת החבל שני קנים <sup>צ</sup> גבוהים עשרה מכוונים תחת החבל, ואז מועיל אפי' במבוי מפולש, בתורת צורת הפתח, וכן בחצר ובכל מקום שצורת

<sup>ל</sup>. ומה שהתירו במבוי בלחי וקורה משום רבוי הדירין ואין משתמשין בו בהצנע כ"כ, ע"כ מספיק בתיקון זה אבל אם אין בו לפחות ב' חצירות א"כ אין רבוי דירין ולא מספיק בלחי וקורה אלא כחצר.

<sup>מ</sup>. וכתב הרמ"א דאפי' כל החצירות פתוחות זו לזו, אך יש חולקים בזה כיון שיכולים לערב יחד דרך הפתחים נחשבים כחצר אחת, ונקטינן לקולא כיון שזה דרבנן. מ"ב אות ק"ג.

<sup>נ</sup>. שכן דרך המבוי להיות ואפי' יותר במשהו מספיק. מ"ב-ק"ו.

<sup>ס</sup>. וזה אפי' ביותר מעשר אמות כמו בסעיף ב'.

<sup>ע</sup>. בין שתום מצד אחד בין מפולש בין רחב יותר מעשר אמות או פחות.

<sup>פ</sup>. משום שאין בתים וחצירות פתוחים לתוכו, ומשום שלפעמים מפולש וצריך צורת הפתח, ועיין במ"ב אות קי"א אם צריך שני צורות הפתח משני צדדים או צורת הפתח מצד אחד ומצד השני ברוחב פחות מעשרה אמות בפס ד' טפחים או בשני משהויין משני צדדיו.

<sup>צ</sup>. אבל כותלי המבוי אין נחשבין במקום קנים, דאם לא כן למה הצריכו קורה רחבה טפח הרי בכל שהוא יש צורת הפתח אלא על כרחך צריך להעמיד קנים, מ"א ס"ק כ"ח.

ואם יש עמוד בכותל בולט הוא נדון כקנה דלא גרע מלחי בסעיף י"א, מ"א שם. ועיין במ"ב אות קי"ג.

הפתח מועילה.

עין משפט ג.

או"ח סימן שסג סעיף כז

כז. לג. חצר שארכו יותר על רחבו, דינו כמבוי וניתר בלחי או קורה.

הגה: אע"פ שאין חצירות ובתים פתוחים לתוכו, כיון שאינו קרוב לר"ה, אלא פתוח למבוי, והמבוי פתוח לר"ה.